

Kæmpe økostald til køer og grise i Holland

Økologisk landmand Jan Duijndam har udviklet en kohave-stald, som han ansøger om at få godkendt. Der er tale om en åben stald på en halv hektar med plads til køer, grise og forbrugere samt solceller på taget. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Flere oplevelser, men ikke mere jord, sådan kunne man beskrive Jans udfordringer på ejendommen. Både før, nu og fremover. I et naturskønt område på Bieslandse Bovenpolder ligger Jan og Mieke Duijndams ejendom. Der er tale om en meget bynær ejendom, som har gjort en dyd ud af beliggenheden og ændret produktionsform fuldstændigt; fra lille højeffektivt konventionelt landbrug til åbent biodynamisk landbrug med stærk forbindelse til det omliggende samfund og med et godt forhold til kommunen og borgerne der har organiseret sig i en venneforening. Men ikke nok med det. Landmanden har store planer for en helt ny type kæmpestald med svin og kvæg. Gården producerer naturpleje og oplevelser for bybefolkningen og kun i anden række kød og mælk.

3. generation

Man drejer til venstre gennem alleen med ridesti ved den hollandske bom og kører 500 m ud af en snorlige markvej, der følger kanaler på begge sider af vejen. Og så er man på gården Farm Biesland. Jan Duijndam kommer ud, viser rundt og fortæller.

Jans bedstefar købte gården i 1910 og faren overtog den i 1950. Jan kom til i 1983, så han er tredje generation. I 1983 var det en konventionel ejendom med 17 ha land, 35 køer og 25 får. Stalden var bygget til 80 køer med opdræt.

Jan havde fra begyndelsen af store planer for ejendomme, men det var svært at få finansiering til hans planer på ejendommen. Han mente, at innovation var og er meget centralt for at kunne klare sig. I 1987 overtog han forpagtning af 65 ha offentlig jord i nærheden, og i 1999 overtog han forpagtningen af Upper Polder Biesland på 35 ha fra Delft kommune.

Da han overtog forpagtningen af den offentlige jord, stillede kommunen krav om at jorden skulle dyrkes økologisk. Jan Duijndam forklarer, at kravet kom som et ønske fra borgerne i kommunen. Han fortæller selv, at omlægningen til økologi kom som et chok for hans kolleger på landbrug i nærheden. Fra 100 køer kunne han med den nye jord udvide besætningen, der afgræssede områderne til 200 køer og opdræt. Han begyndte omlægning til økologi i 2007, og han forventer, at om 1 til 2 år er kødproduktionen større end mælkeproduktionen. Han mener, at forbrugerne lægger væg på at købe kød med en god historie om natur og miljø.

- Jeg producerer 600 ton mælk og 30 ton kød årligt, men i virkeligheden producerer jeg natur og landskab til borgerne i byerne omkring gården, fortæller Jan Duijndam og siger videre, at han er begrænset i at vokse, fordi ejendommen ligger omkranset af by til alle sider, Delft, Pijnacker, Delfgauw og Haag.

Produktion af samfundsgoder

Han mener, at landbruget i alt for høj grad har fokuseret på effektivitet uden at se på, hvor befolkningen ønsker af goder fra landbruget. Han peger på, at hans bedrift i høj grad står for landskabspleje. Dyrene fodres med 60 procent afklip fra naturområder, der blæses ind til dyrene i den åbne stald. Afklippet fra naturområderne blandes med høg.

Gården blev i januar 2010 certificeret biodynamisk, dog med den hornløse race Monte Biliard.

De sidste måneder før dyrene skal sendes til slagteriet, fodres de med 6 kg korn. Dyrene slagtes i Amsterdam, hvor de også skæres op. Han fortæller også, at dybstøelsen fra gården sælges for 10 euro per kubikmeter, mens han betaler 140 euro per ton halm, som han køber. I mælkestalden fodres køerne med høg (16 kg/ts) og ensilage, dyrene fodres en gang dagligt og giver 18 l mælk per dag. Jan har regnet sig frem til, at der er 7000 arbejdstimer i alt på gården årligt, familien står selv for 3000 af disse timer. De har omkring 2½ årsværk ansat på gården.

Natur og fugle

Gården ligger på en polder, som er et hollandsk navn for kog, et inddiget marskområde. Det er samtidig et vigtigt naturområde med ynglepladser for regnsproven. Jan Duijndam modtager derfor også støtte fra det offentlige for at passe på regnsproven og dens reder. Sidste år registrerede han 240 regnsprove reder på markerne. Foruden at have kommunen som medspiller på bedriften er også en venneforening blevet en vigtig medspiller. Ca. 400 mennesker i foreningen bakker op om gården, og de har stor fokus på, at gården beriger området med natur.

I sommer holdt Farm Biesland en slags økologisk sommeraften. Men ikke kun på gården, den foregik helt inde i stalden. En stjernekok tilberedte mad fra gården til en fin middag for de gæster, som havde tilmeldt sig arrangementet, der sad bænket i stalden. På internettet kan man se fotos fra middagen.

Kohaven

Jan Duijndam har store planer for den videre udvikling på bedriften. - Jeg har udviklet et helt nyt ko og grise system, fortæller Jan Duijndam. Han ønsker således at bygge en åben stald på en halv hektar, hvor der skal gå 150 køer. Stalden skal være 35 m bred og 200 m lang.

Stalden er uden faste vægge, og meningen er, at afklip fra naturområderne skal blæses ind i stalden som grovfoder og til sengemateriale. I bunden af stalden skal placeres en membran for at undgå udvaskning. Jan Duijndam regner med at sætte grise ind i stalden, som skal sørge for, at der rodes op i mätten. Taget på stalden skal forsynes med solceller. Han regner med, at der bygges en sti gennem stalden, så forbrugere kan gå igennem og se på dyrene. På spørgsmålet om miljøgodkendelse fra myndighedernes side, fortæller han at han håber at få stalden godkendt som en kohave eller overvintringsplads for køerne.

Teknisk tegning fra kohaveprojektet, udlånt af Farm Biesland

Teknisk tegning fra kohaveprojektet, udlånt af Farm Biesland

Jan Duijndam, Farm Biesland fortæller om sit kæmpe staldprojekt. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

I fladt marskland ligger gården. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

Gården har 150.000 euro i omsætning af kødet årligt. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi

30 pct. af kødet sælges til en grossist, resten afsættes direkte fra gården. Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi